توراه أور • الباراشات **ויחי** • مامار 5

ביאור על הנ״ל

إيضاح ما سبق

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية
/likuteitorah.com/ar/torah-ohr/vayechi/5

1 ביאור על הנ״ל

شرح لما سبق.

2 **לבאר הדברים הנאמרים למעלה ע״פ חכלילי כו׳. הנה התורה נק׳ יין וחלב וכמו שכתוב ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב. ולהבין זה הנה צריך להבין ענין ב׳ בחי׳ אה״ר** [אהבה רבה] **ואה״ע** [ואהבת עולם]**.**

لبيان ما قيل أعلاه بشأن [الآية] «**חכלילי** (Chachlili)» إلخ: أما التوراة فتُسمّى خمرا ولبنا، كما هو مكتوب: «وتعالوا، اشتروا بلا مال وبلا ثمن: خمرا ولبنا». ولفهم هذا، ينبغي فهم شأن المستويين: الحب العظيم (**אהבה רבה**، ahavah rabbah) والحب الأبدي (**אהבת עולם**، ahavas olam).

אה״ר [אהבה רבה] **היא הבאה מלמעלה אשר מאליה וממילא נפשו בוערת כתנור אש ואה״ע** [ואהבת עולם] **היא האהבה הבאה ע״י ההתבוננות ויש אהבה ג׳ הגדולה משניהם והיא הנקראת אהבה בתענוגים כו׳.**

الحب العظيم (**אהבה רבה**) هو [المحبة] التي تأتي من الأعلى، فتتّقد نفسُه من جرّائها تلقائيا، ومن تلقاء نفسها، كالتنور الناري؛ والحب الأبدي (**אהבת עולם**) هو المحبة التي تأتي عن طريق التأمل. وهناك محبة ثالثة، أعظم من كلتيهما، تُسمّى «المحبة في اللذّات» (**אהבה בתענוגים**، ahavah betaanugim)، إلخ.

3 **והנה ידוע שיש ד׳ שמות ע״ב** [שם ע״ב] **ס״ג** [שם ס״ג] **מ״ה** [שם מ״ה] **וב״ן** [ושם ב״ן]**. והנה שם ב״ן** [שם ב״ן] **נפל בשבירה ושם מ״ה** [שם מ״ה] **הוא המברר.**

معلوم أن هناك أربعة أسماء: **ע״ב** (Av، 72)، و**ס״ג** (Sag، 63)، و**מ״ה** (Mah، 45)، و**ב״ן** (Ban، 52). وقد سقط الاسم **ב״ן** في انكسار [الأوعية]، والاسم **מ״ה** هو الذي ينقّي [ذلك].

ואמנם תחלה מברר מל׳ דאצי׳ הנקראת שם ב״ן [שם ב״ן] **את רפ״ח נצוצין שבבי״ע כו׳ ואח״כ נמשך שם מ״ה** [שם מ״ה] **לברר שנית כו׳.**

لكن الملكوت (**מלכות**, Malchus) من عالم الانبثاق (**אצילות**, Atzilus)، الذي يُسمّى الاسم **ב״ן**، ينقّي أولاً الشرارات الـ288 الموجودة في [عوالم] الخلق (**בריאה**, Beriah)، والتكوين (**יצירה**, Yetzirah)، والفعل (**עשיה**, Asiyah)، إلخ؛ وبعد ذلك يُنزَل الاسم **מ״ה** لينقّيها مرة ثانية، إلخ.

4 **וביאור הדברים הנה נודע דמל׳ דאצי׳ יורדת בכל לילה בבי״ע לברר בירורים. וכמ״ש בזוהר אלף טורין דאכלה בהמה רבה ושתית לון בגמיעא חדא כו׳.**

توضيح الأمر: من المعروف أن الملكوت (Malchus، **מלכות**) في عالم الانبثاق (Atzilus، **אצילות**) ينزل كل ليلة إلى عالم الخلق (Beriah، **בריאה**)، وعالم التكوين (Yetzirah، **יצירה**)، وعالم الفعل (Asiyah، **עשיה**)، لإجراء التنقيات. كما ورد في الزوهار (Zohar، **זהר**): «ألف جبل تأكلها بهيمة عظيمة، وتشربها في جرعة واحدة»، إلخ.

פי׳ בהמה בגי׳ [בגימטריא] **ב״ן** [שם ב״ן] **והיינו מל׳ דאצי׳ המבררת נצוצין דתהו. להיות שכאשר נפלו הנצוצין בבי״ע ובנוגה הם מעורבים טו״ר** [טוב ורע] **ואינם בבחי׳ אלהות ומל׳ דאצי׳ מבררת אותם שיתהפכו להיות אלהות.**

التوضيح: لكلمة **בהמה** (behemah، «بهيمة») القيمة العددية نفسها التي لـ**ב״ן** (Ban)، وهي 52؛ أي إن المقصود هو ملكوت عالم الانبثاق، الذي ينقّي شرارات عالم **תהו** (Tohu، عالم الفوضى). فعندما سقطت الشرارات في عوالم الخلق والتكوين والفعل، وفي **נוגה** (nogah، الوهج)، اختلط فيها الخير بالشر ولم تعد في مرتبة الألوهية؛ وينقّيها ملكوت عالم الانبثاق لكي تتحول وتصير ألوهية.

5 **ולכן שם ב״ן** [שם ב״ן] **נק׳ אה״ע** [אהבת עולם] **כי עולם מל׳ העלם והיינו האהבה שנתגלית מההעלם. שקודם התפלה היתה בהעלם ואחר כך ע״י התפלה נתגלית**

ولذلك يُسمّى الاسم **ב״ן** (Ban) محبةَ العالم (ahavas olam، **אהבת עולם**)، إذ إنّ كلمة «العالم» (olam، **עולם**) مشتقة من لفظ «الاحتجاب» (he'elem، **העלם**)؛ أي إنّها المحبة التي تنكشف من الاحتجاب: كانت محتجبة قبل الصلاة، ثم تنكشف بعدها بفضل الصلاة.

ונמצא שאהבה זו היא באה מההתבוננות כו׳ וגם פי׳ אהבת עולם שהתפעלות ואהבה זו נמשכת מבחינת העולם.

فيتبيّن أنّ هذه المحبة تنشأ من التأمّل، إلخ. وللمحبة التي تُسمّى محبة العالم (**אהבת עולם**) معنى آخر أيضاً: وهو أنّ هذا الانفعال الوجداني وهذه المحبة ينبثقان من مستوى العالم.

היינו כמו עד״מ האדם מתפעל להיות לו אהבה ע״י שרואה מופתים הפך הטבע כמו להפוך ממים לאש או מאש למים שיתהפך מהות אחד למהות אחר ע״ז רואה גדולת ה׳ ית׳ ויגיע לו מזה אהבה לה׳.

أي، على سبيل المثال، إنّ الإنسان قد ينفعل فتنبعث فيه المحبة حين يرى خوارق للطبيعة، كأن يتحوّل الماء إلى نار أو النار إلى ماء، فتتحوّل ماهيةٌ إلى ماهية أخرى؛ ومن خلال ذلك يرى عظمة **ה׳**، مباركٌ هو، وتنشأ لديه محبةٌ لـ **ה׳**.

6 **ואהבה זו נק' אה"ע** [אהבת עולם] **שבאה ע"י סבה מבחי' העולם וכמו"כ** [וכמו כן] **למעלה הבירור נצוצות דשם ב"ן** [שם ב"ן] **שמברר בבי"ע נק' אה"ע** [אהבת עולם] **מפני שמבחי' עולם נברר להיות אלקות כו'.**

يُسمّى هذا الحبّ حبّ العالم (ahavas olam ,**אהבת עולם**)، لأنه ينشأ بسببٍ من مستوى العالم. وكذلك في الأعلى: تُسمّى تنقية شرارات الاسم **ב"ן** (Ban)، التي ينقّيها في عالم الخلق (Beriah ,**בריאה**)، وعالم التكوين (Yetzirah ,**יצירה**)، وعالم الفعل (Asiyah ,**עשיה**)، حبّ العالم، لأن شيئًا من مستوى العالم يُنقّى ليصير إلهية، إلخ.

משא"כ שם מ"ה [שם מ"ה] **נק' אה"ר** [אהבה רבה]**. להיות ששם מ"ה** [שם מ"ה] **הוא בחי' אלקות בעצם (לא ממה שנתברר מבחי' עולם כמו שם ב"ן** [שם ב"ן] **שמברר בי"ע והם נכללים בו.**

أما الاسم **מ"ה** (Mah)، فليس كذلك؛ إذ يُسمّى الحبّ العظيم (ahavah rabbah ,**אהבה רבה**)، لأن الاسم **מ"ה** هو مستوى الإلهية في ذاتها (لا مما نُقّي من مستوى العالم، كما في الاسم **ב"ן**، الذي ينقّي عالم الخلق (Beriah ,**בריאה**)، وعالم التكوين (Yetzirah ,**יצירה**)، وعالم الفعل (Asiyah ,**עשיה**)، وهي مندرجة فيه.

והיינו ע"י ההתהפכות מרע לטוב כנ"ל שנכלל בשם ב"ן [שם ב"ן] **ולכך נק' אה"ע** [אהבת עולם] **כמו שאדם מתהפך ע"י מופתים כו' כנ"ל).**

أي إن ذلك يكون بتحوّل الشرّ إلى الخير، كما ذُكر أعلاه، وهو ما يندرج في الاسم **ב"ן**؛ ولذلك يُسمّى حبّ العالم، كما يتحوّل الإنسان بفعل المعجزات، إلخ، كما ذُكر أعلاه.)

והוא המברר שם ב"ן [שם ב"ן]**. וה"ז** [והרי זה] **כדוגמת אה"ר** [אהבה רבה]**. דהנה ענין האה"ר** [האהבה רבה] **היא עד"מ האהבה אשר מאליו מתלהט שלכך נק' בלשון רבה. להיות שאה"ע** [שאהבת עולם] **הנה יש גם בזה לעומת זה.**

وهو (**מ"ה**) الذي ينقّي الاسم **ב"ן**. وهذا نظير الحبّ العظيم. فالحبّ العظيم هو، على سبيل التشبيه، الحبّ الذي يتّقد من تلقاء نفسه؛ ولذلك يُسمّى «عظيماً» (rabbah)، إذ إن في حبّ العالم أيضاً «هذا مقابل ذاك».

ולכך אנו רואים שאעפ"י [שאף על פי] **שבעת התפלה הי'** [היה] **לו אהבה והיא אה"ע** [אהבת עולם] **מ"מ אח"כ עוסק במילי דעלמא מפני שיש זלעו"ז** [זה לעומת זה] **ששניהם הם בחי' עולם זה עולם וזה עולם כו'**

ولذلك نرى أنه، وإن كان يشعر بالحبّ وقت الصلاة، وكان ذلك حبّ العالم، فإنه ينشغل بعد ذلك بشؤون الدنيا؛ لأن هناك «هذا مقابل ذاك»، إذ إن كليهما من مستوى العالم: هذا «عالم» وذاك «عالم»، إلخ.

משא״כ בחי׳ אה״ר [אהבה רבה] **להיותה מניצוץ אלקות עצמו אין שם זלעו״ז** [זה לעומת זה] **כו׳. וכמו״כ** [וכמו כן] **למעלה שם מ״ה** [שם מ״ה] **הוא אלקות שלא ע״י בירור. כמו האה״ר** [האהבה רבה] **שבאה מאיליה מלמעלה.**

أما مستوى الحبّ العظيم فليس كذلك: فبما أنه من شرارة الإلهية ذاتها، فلا يوجد فيه «هذا مقابل ذاك»، إلخ. وكذلك في الأعلى، فالاسم **מ״ה** إلهية لا تأتي عن طريق التنقية، مثل الحبّ العظيم الذي يأتي من تلقاء نفسه من الأعلى.

7 **והנה עכ״ז** [עם כל זה] **הרי האה״ר** [האהבה רבה] **שנק׳ מ״ה** [שם מ״ה] **מתלבשת באה״ע** [באהבת עולם] **הנק׳ ב״ן** [שם ב״ן] **לברר בירור שני כו׳ אבל אהבה ג׳ והיא הנק׳ אהבה בתענוגים שהוא ענין שם ע״ב** [שם ע״ב] **אינה מתלבשת כלל לא באה״ר** [באהבה רבה] **ולא באה״ע** [באהבת עולם] **כו׳:**

والآن، رغم كلّ ذلك، فإن المحبة العظيمة (**אהבה רבה**, ahavah rabbah)، التي تُعرف باسم **מ״ה** (Mah)، تتلبّس بمحبة العالم (**אהבת עולם**, ahavas olam)، التي تُعرف باسم **ב״ן** (Ban)، لكي تُجري تنقية ثانية، إلخ. أمّا المحبة الثالثة، التي تُسمّى «المحبة في اللذّات»، وهي معنى اسم **ע״ב** (Av)، فلا تتلبّس إطلاقًا لا بالمحبة العظيمة ولا بمحبة العالم، إلخ.

8 **אך הנה המשכת שם ע״ב** [שם ע״ב] **אהבה בתענוגים. הוא כאשר נתחברו יחדיו אה״ר** [אהבה רבה] **ואה״ע** [ואהבת עולם] **שם מ״ה** [שם מ״ה] **ושם ב״ן** [שם ב״ן] **אזי ממשיכים גם שם ע״ב** [שם ע״ב]**. הגם שהוא גבוה משניהם כו׳.**

غير أن استنزال اسم **ע״ב** (Av)، أي المحبة في اللذّات، يكون حين تجتمع المحبة العظيمة (**אהבה רבה**، ahavah rabbah) والمحبة الدائمة (**אהבת עולם**، ahavas olam)، أي الاسمان **מ״ה** (Mah) و**ב״ן** (Ban)؛ فعندئذ تستنزلان اسم **ע״ב** أيضًا، مع أنه أسمى منهما كليهما، إلخ.

וביאור הדברים הנה ידוע שיש בכל עולם דאצי׳ בי״ע ע״ס [עשר ספירות] **ועולמות והיכלות.**

وتوضيح الأمر: من المعروف أن في كل واحد من العوالم الأربعة: عالم الانبثاق (**אצילות**، Atzilus)، وعالم الخلق (**בריאה**، Beriah)، وعالم التكوين (**יצירה**، Yetzirah)، وعالم الفعل (**עשיה**، Asiyah)، عشر صفات منبثقة (**ספירות**، Sefiros)، وعوالم وقصور (**היכלות**، heichalos).

9 **והנה ע״ס** [עשר ספירות] **הם הם אלקות שאינו צריך להתברר והיינו כענין שם מ״ה** [שם מ״ה] **כידוע. ועולמות והיכלות הם צריכים להתברר בכדי להתכלל בע״ס** [בעשר ספירות] **שהוא אלקות ממש.**

والآن، فإن الصفات المنبثقة العشر (**ספירות**, Sefiros) هي ذاتها ألوهية، ولا تحتاج إلى تنقية؛ وهذا شبيه بمسألة اسم **מ״ה** (Mah)، كما هو معروف. أما العوالم والقصور، فينبغي تنقيتها لكي تندرج في الصفات المنبثقة العشر، وهي ألوهية حقيقية.

והיינו ע״י הבירור דב״ן [דשם ב״ן] **שנכללים בו הבירורים דעולמות והיכלות ואחר כך נמשך שם מ״ה** [שם מ״ה] **להתלבש בב״ן** [בשם ב״ן] **לברר שנית כו׳. וזהו ענין יחוד הוי׳ אלהים שהם דו״נ** [דכר ונוקבא] **מ״ה** [שם מ״ה] **וב״ן** [ושם ב״ן]**.**

أي إن ذلك يكون من خلال تنقية **ב״ן** (Ban)، التي تندرج فيها تنقيات العوالم والقصور؛ وبعد ذلك يُجذَب اسم **מ״ה** (Mah) إلى الأسفل ليتلبّس **ב״ן**، فينقّيه مرة ثانية، إلخ. وهذا هو معنى اتحاد اسم **ה׳** [و] اسم **אלקים** (**אלקים**, Elokim)، وهما الذكر والأنثى، **מ״ה** وب״ן.

והנה כתיב זכר ונקבה בראם ויברך אתם כו׳ ומבואר בזהר הטעם דקוב״ה [דקודשא בריך הוא] **לא שרי באתר פגימא אלא באתר שלימא כו׳.**

والآن، ورد: «ذكراً وأنثى خلقهم وباركهم»، إلخ؛ وقد بيّن الزوهار (**זהר**) السبب: أن القدوس المبارك (**קב״ה** / **קודשא בריך הוא**, kudsha brich hu) لا يحلّ في موضع معيب، بل في موضع كامل، إلخ.

והענין מפני שכאשר מתכללים ב׳ בחינות דו״נ [דכר ונוקבא] **ע״כ מעוררים בחינת הגבוה מערך שניהם (וכענין החופה שנכנסי׳** [שנכנסים] **בו חתן וכלה להיות שבאים שניהם דו״נ** [דכר ונוקבא] **ע״כ בא שם הגילוי גם מבחי׳ מקיפים כו׳).**

ومعنى الأمر أن اتحاد مستويين، الذكر والأنثى، أحدهما بالآخر، يثير عندئذٍ المستوى الأعلى من أن يُقاس بهما معاً (كما في شأن مظلّة الزواج (**חופה**, chuppah)، التي يدخلها العريس والعروس: فبما أن كليهما، الذكر والأنثى، يأتيان [إليها]، لذلك يأتي الكشف فيها أيضاً من مستوى الأنوار المحيطة (**מקיפים**, makifim)، إلخ).

והיינו ע״י שכאשר שם ב״ן [שם ב״ן] **מברר בי״ע ואז מעלה אותם מ״ן** [מיין נוקבין] **לשם מ״ה** [שם מ״ה] **והוא נמשך לברר כו׳.**

أي إن ذلك يكون من خلال [حقيقة أن] اسم **ב״ן** (Ban)، حين ينقّي عوالم الخلق (**בריאה**, Beriah) والتكوين (**יצירה**, Yetzirah) والفعل (**עשיה**, Asiyah)، يرفعها بعد ذلك بوصفها مياهاً أنثوية (**מ״ן**, mayin nukvin) إلى اسم **מ״ה** (Mah)، فيُجذَب هو [اسم **מ״ה**] إلى الأسفل لينقّي، إلخ.

ואח״כ כששניהם מתלבשים זה בזה בחי׳ יחוד הוי״ה אלהים אזי נמשך גם שם ע״ב [שם ע״ב] **הנק׳ אהבה בתענוגים.**

وبعد ذلك، حين يتلبّس كلٌّ منهما بالآخر، أي في مستوى اتحاد **ה׳ ואלקים**، يُجذَب أيضاً اسم **ע״ב** (Av)، الذي يُسمّى «الحب في اللذّات».

וזהו זכר ונקבה בראם. היינו דכר שם מ״ה [שם מ״ה] **ונוק׳** [ונוקבא] **שם ב״ן** [שם ב״ן] **ואזי ויברך אתם המשכת החכמה שם ע״ב** [שם ע״ב] **הנק׳ ברוך כו׳.**

وهذا هو معنى «ذكراً وأنثى خلقهم»: أي إن الذكر (דכר, dechar) هو اسم **מ״ה**، والأنثى، أي الجانب الأنثوي / صفة الملكوت (נוקבא, Nukva)، هي اسم **ב״ן**؛ وعندئذٍ، «باركهم» تعني إنزال الحكمة (חכמה, Chochmah)، أي اسم **ע״ב**، الذي يُسمّى «مباركاً» (ברוך, baruch)، إلخ.

10 **והנה ידוע שגילוי אור א״ס דעתיקא קדישא הוא בבחינת החכמה דאצי׳ להיותה בתכלית הבטול. והנה עתיק הוא על דרך משל בחינת תענוג כו׳.**

والآن، من المعروف أن تجلّي النور اللانهائي (אור אין סוף, Or Ein Sof) المنسوب إلى العتيق المقدّس (עתיקא קדישא, Atika Kadisha) يكون في مستوى الحكمة (חכמה, Chochmah) في عالم الانبثاق (אצילות, Atzilus)، لأنها في غاية إبطال الذات (ביטול, bittul). وأما العتيق (עתיק, Atik)، فمستواه، على سبيل التشبيه، هو اللذة (תענוג, taanug)، إلخ.

וכמו שאנו רואים גם כן שגילוי התענוג הוא בחכמה כאשר יגיע לו השכלה חדשה מהמשכיל שזהו ענין גילוי החכמה ממקורה אז יתענג ענג נפלא כו׳

وكما نرى أيضًا، فإن تجلّي **תענוג** يكون في **חכמה**: حين ترد على المرء فكرة جديدة من العقل، وهو ما يعني انكشاف **חכמה** من مصدرها، عندئذٍ ينعم بلذّة عجيبة، إلخ.

וכמו״כ [וכמו כן] **גלוי אא״ס** [אור אין סוף] **ע״י** [עתיק יומין] **וא״א הוא בבחינת חכמה דאצי׳ שהוא שם ע״ב** [שם ע״ב].

وكذلك، فإن انكشاف **אור אין סוף** الخاص بقديم الأيام (עתיק יומין, Atik Yomin) والوجه الطويل (אריך אנפין, Arich Anpin) يكون في مستوى **חכמה** في **אצילות**، وهو اسم **ע״ב** (Av).

ולכך נק׳ שם ע״ב [שם ע״ב] **אהבה בתענוגים להיות שהוא גלוי תענוג עליון וזהו אהבה בתענוגים דייקא כו׳:**

ولهذا يُسمّى اسم **ע״ב** «حبًّا في اللذّات»، لأنه تجلٍّ للذة العلوية. وهذا هو [سبب كونه] «حبًّا في اللذّات» على وجه الخصوص، إلخ.

11 **וזהו חכלילי עינים מיין. וארז״ל** [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] **חכלילי כל חיך הטועם אומר לי לי. וי״ל** [ויש לומר] **כפל הלשון לי לי.**

وهذا [معنى] «عيناه حمراوان من الخمر» (Chachlili einayim mi-yayin ,**חכלילי עינים מיין**). وقد قال حكماؤنا، **ז״ל**: «**חכלילי**: كل حنك (chech ,**חיך**) يتذوق يقول: لي (li ,**לי**)، لي (li ,**לי**)». وينبغي الآن فهم سبب تكرار التعبير «لي، لي».

אך הענין הוא שזהו ענין ב׳ עליות של ב׳ בחינות אה״ר [אהבה רבה] **ואה״ע** [ואהבת עולם] **מ״ה** [שם מ״ה] **וב״ן** [ושם ב״ן] **בע״י** [בעתיק יומין] **וא״א כנ״ל מפני שהן עולים בבחינת שם ע״ב** [שם ע״ב] **ששם גילוי עתיק ואריך כו׳.**

لكن المقصود أن هذا هو شأن صعودَين للمستويين، المحبة العظيمة (ahavah rabbah ,**אהבה רבה**) ومحبة العالم (**אהבת עולם**, ahavas olam)، **מ״ה** (Mah ,**מ״ה**) وب״ן (Ban ,**ב״ן**)، إلى **עתיק יומין** (Atik Yomin) و**אריך אנפין** (Arich Anpin)، كما ذُكر أعلاه؛ إذ إنهما يصعدان إلى مستوى اسم Av (**ע״ב**)، حيث ينكشف **עתיק ואריך**، وما إلى ذلك.

12 **וזהו חיך הטועם אומר לי לי פירוש חיך הטועם הוא בחינת חכמה דאצי׳ שנק׳ חיך שם מ״ה** [שם מ״ה] **והוא בחינת טעמים שהם בשם ע״ב** [שם ע״ב]

وهذا هو [مقصود] «الحنك الذي يتذوّق يقول: لي، لي»: والمراد أن «الحنك الذي يتذوّق» هو مستوى الحكمة (**חכמה**, Chochmah) في عالم الانبثاق (**אצילות**, Atzilus)، الذي يُسمّى «الحنك»، واسم **מ״ה** (Mah)، وهو مستوى الأذواق، أي **טעמים** (te'amim)، وهي من اسم **ע״ב** (Av).

כנודע שיש ד׳ בחי׳ טנת״א [טעמים נקודות תגין אותיות] **כנגד ד׳ שמות ע״ב** [שם ע״ב] **ס״ג** [שם ס״ג] **מ״ה** [שם מ״ה] **ב״ן** [שם ב״ן] **וחכמה דאצי׳ היא בחינת חיך הטועם היינו בחינת טעמים.**

وكما هو معلوم، هناك أربعة مستويات: النغمات، أي **טעמים** (te'amim)، وعلامات الحركات، أي **נקודות** (nekudos)، والتيجان، أي **תגין** (tagin)، والحروف، أي **אותיות** (osiyos)، وهي تقابل الأسماء الأربعة **ע״ב** (Av)، **ס״ג** (Sag)، **מ״ה** (Mah)، وب״ן (Ban). والحكمة في عالم الانبثاق هي مستوى «الحنك الذي يتذوّق»، أي مستوى **טעמים**.

וכמו עד״מ כאשר יטעום האדם איזה מאכל הנערב ומתוק מתענג מזה כמו״כ [כמו כן] **בבחי׳ טעמים דחכמה יש שם גילוי עתיק כו׳.**

وكما هو الحال، على سبيل المثال، حين يتذوّق الإنسان طعامًا مستساغًا حلوًا، فيلتذّ به، كذلك في مستوى **טעמים** الحكمة يكون هناك انكشاف عتيق (**עתיק**, Atik)، إلى آخره.

וזהו חיך הטועם בחי׳ ע״ב [שם ע״ב] **חכמה אומר לי לי הוא בחי׳ עליות אה״ר** [אהבה רבה] **ואה״ע** [ואהבת עולם].

وهذا هو [مقصود] «الحنك الذي يتذوّق»، مستوى **ע״ב**، أي الحكمة، «يقول: لي، لي»: وهذا هو مستوى ارتقاء المحبة العظيمة (**אהבה רבה**, ahavah rabbah) ومحبة العالم (**אהבת עולם**, ahavas olam).

13 **והנה חכלילי עינים הם מיין. כי הנה ע״י שנכנס יין יינה של תורה יצא סוד.**

وأما حُمرة العينين (**חכלילי עינים**, chachlili einayim) فهي «من الخمر». فبواسطة «دخول الخمر»، أي خمر التوراة، «يخرج السرّ».

פי׳ סוד היינו אה״ר [אהבה רבה] **המסותרת שתצא מההעלם אל הגילוי להיות התלבשות אה״ר** [אהבה רבה] **מ״ה** [שם מ״ה] **באה״ע** [באהבת עולם] **ב״ן** [שם ב״ן]. **ועי״ז שניהם עולים ונכללים בחכמה. וזהו חכלילי כו׳ מיין.**

المقصود بـ«السرّ» هو المحبة العظيمة الخفية (**אהבה רבה**, ahavah rabbah)، التي ينبغي أن تخرج من الخفاء إلى الظهور، لكي تلبس المحبة العظيمة، **מ״ה** (Mah)، في محبة العالم (**אהבת עולם**, ahavas olam)، **ב״ן** (Ban). وبهذا تصعد المحبتان كلتاهما وتندرجان في الحكمة (**חכמה**, Chochmah). وهذا هو [معنى] «**חכלילי**» إلخ، «من الخمر».

פי׳ מה שחיך הטועם אומר לי לי העלייה דמ״ה [דשם מ״ה] **ובן״ן** [ושם ב״ן] **בע״ב** [בשם ע״ב] **זהו מיין שעי״ז שנכנס יינה ש״ת** [של תורה] **יצא סוד התלבשות מ״ה** [שם מ״ה] **בב״ן** [בשם ב״ן] **ועי״ז מעוררים שם ע״ב** [שם ע״ב] **להיות חיך הטועם כו׳.**

أي إن ما يقوله «الحنك المتذوّق»: «لي، لي»—أي صعود **מ״ה** وب״ן إلى **ע״ב** (Av)—هو «من الخمر»؛ إذ إن دخول خمر التوراة يُخرج «السرّ»، أي تلبّس **מ״ה** في **ב״ן**. وبهذا يوقظون اسم **ע״ב** ليكون «الحنك المتذوّق» إلخ.

14 **והנה בחי׳ גילוי זה דשם ע״ב** [שם ע״ב] **הוא בשבת שהוא ענין מוחין דאבא. והיינו גילוי והמשכת ענג העליון בחי׳ עתיקא קדישא בבחי׳ החכמה.**

والآن، فإنّ مستوى هذا الكشف لاسم **ע״ב** (Av) هو في السبت (**שבת**, Shabbos)، وهو شأن القوى العقلية (**מוחין**, mochin) للأب (**אבא**, Abba)، أي الحكمة (**חכמה**, Chochmah). ومعنى ذلك كشف اللذة العلوية وإنزالها، أي مستوى **עתיקא קדישא** (Atika Kadisha، القديم القدوس)، في مستوى الحكمة.

וכמ״ש וקראת לשבת ענג להמשיך ולקרוא הענג בחכמה כו׳. וכמ״ש במ״א ע״פ מארז״ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] **כל האומר ויכלו בשבת כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית כו׳.**

كما ورد: «وتدعو السبت لذّةً»؛ أي أن تُنزِل اللذة وتدعوها إلى الحكمة، إلخ. وكما ورد في موضع آخر، استنادًا إلى قول حكمائنا، **ז״ל**: «من يقول **ויכלו** (Vayechulu) في **שבת** فكأنّه صار شريكًا للقدوس المبارك (**קב״ה** / **קודשא בריך הוא**، kudsha brich hu) في عمل الخلق»، إلخ.

וזהו ג״כ כל כוונת האכילה בשבת להמשיך בחי׳ עתיק בחכמה כו׳. אך הנה ארז״ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] **מי שטרח בע״ש** [בערב שבת] **יאכל בשבת.**

وهذا أيضًا هو القصد كله من الأكل في **שבת**: إنزال مستوى **עתיק** (Atik، العتيق) إلى الحكمة، إلخ. غير أن حكمائنا، **ז״ל**، قالوا: «من اجتهد عشية **שבת**، أكل في **שבת**».

וזהו חכלילי עינים כו׳. פי׳ כי יש ב׳ בחי׳ בעינים הא׳ האדמומית והזהרורית שבעינים. והב׳ חוורי דעינא.

وهذا هو [معنى] «حُمْرة العينين» (**חכלילי עינים**، Chachlili einayim)، إلخ. والتفسير هو أن للعينين جانبين: الأول، احمرارهما وبريقهما؛ والثاني، بياض العين.

15 **והנה ענין האדמומית הוא בחי׳ ההתלהבו׳ ורשפי אש לאסתכלא ביקרא דמלכא כמ״ש הסבי עיניך מנגדי כו׳ דאינון מוקדין ליה בשלהובין דרחימותא כנודע.**

والآن، فإن معنى الاحمرار هو مستوى الحماسة ولهيب النار، «للنظر إلى مجد الملك»، كما هو مكتوب: «حوّلي عينيك عنّي»، إلخ؛ إذ إنهما توقدانه بلهيب المحبة، كما هو معروف.

וכמו״כ [וכמו כן] **הנה מבואר באדרא רבה כד ז״א מסתכל במצחא דאריך מקבל ש״ע** [ש״ע (370)] **נהורין ובפנים ק״נ נהורין כמה שכתוב כי יקרא ק״ן צפור לפניך כו׳.**

وكذلك يوضّح إدرا ربّا (**אדרא רבה**, Idra Rabba): حين ينظر الوجه المصغّر (**ז״א** / **זעיר אנפין**, Z'eir Anpin) إلى جبهة الوجه الطويل (**אריך אנפין**, Arich [Anpin])، يتلقّى 370 نورًا، وفي الوجه (**פנים**, panim) 150 نورًا، كما هو مكتوب: «إذا صادف عشّ طائر (**קן**, kan؛ 150) أمامك (**לפניך**, lefanecha)»، إلخ.

והענין דהנה א״א שהוא הכתר הוא בחי׳ התחתונה שבמאציל וז״א הוא מקור לעלמין דבי״ע שלכך ז״א נק׳ עולם כמ״ש עולם חסד יבנה כו׳.

ومعنى ذلك أن أريخ أنبين، وهو التاج (**כתר**, Keser)، هو أدنى مستوى من المُفيض، وأن ز״**א** هو مصدر عوالم الخلق (**בריאה**, Beriah) والتكوين (**יצירה**, Yetzirah) والفعل (**עשיה**, Asiyah). ولذلك يُسمّى ز״**א** «عالمًا» (**עולם**, olam)، كما هو مكتوب: «العالم يُبنى بالإحسان»، إلخ.

ולכך הז״א מתלהב ליכלל למעלה באוא״ס [באור אין סוף] **בחי׳ א״א כו׳ (וכן עבודת האדם למטה לאסתכלא ביקרא דמלכא עיני תמיד אל ה׳ והיינו ההתלהבות ממטלמ״ע** [ממטה למעלה] **שהוא ע״י העינים דוקא)**

ولذلك يتّقد ز״**א** شوقًا إلى أن يندمج في الأعلى في النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof)، في مستوى أريخ أنبين، إلخ. (وكذلك خدمة الإنسان في الأسفل، «للنظر إلى مجد الملك»: «عينيّ دائمًا نحو **ה׳**»؛ أي الحماسة الصاعدة من الأسفل إلى الأعلى، وهي تتحقق بالعينين تحديدًا.)

והיינו האדמומית שבעינים שמורה על ענין ההתלהבות ורשפי אש כו׳. וע״י ההסתכלות ז״א בבחי׳ התלהבות נמשך אח״כ השפע מא״א [מאריך אנפין] **לז״א.**

وهذا هو الاحمرار في العينين، الذي يدلّ على الحماسة ولهيب النار، إلخ. وبنظر ز״**א** في حالة من الحماسة، يُجذب الفيض بعد ذلك من أريخ أنبين إلى ز״**א**.

וכמ״ש עין ה׳ אל יראיו כו׳ (והיינו מפני שהקדים תחלה עיני תמיד אל ה׳ והוא התלהבות ממטלמ״ע [ממטה למעלה]**. וזהו מי שטרח בערב שבת כו׳. עי״ז נמשך אח״כ אור השפע מלמעלה למטה להיות עין ה׳ כו׳).**

كما هو مكتوب: «عين **ה׳** على الذين يخشونه»، إلخ. (وذلك لأنه بدأ أولًا بقوله: «عينيّ دائمًا نحو **ה׳**»، وهي حماسة صاعدة من الأسفل إلى الأعلى. وهذا هو معنى «من تعب عشية السبت (**שבת**, Shabbos)، يأكل يوم السبت». ومن خلال ذلك يُجذب بعد ذلك نور الفيض من الأعلى إلى الأسفل، لتكون «عين **ה׳**»، إلخ.)

וזהו ענין ש״ע [ש״ע (370)] **נהורין או ק״ן נהורין דמקבל ז״א מא״א** [מאריך אנפין] **היינו השפע מלמעלה כו׳ שהוא בחי׳ עינא דאיהו חוור כמ״ש באד״ר** [באדרא רבא] (דקכ״ט ב׳ ובדף קל״ו ב׳) **ואתסחן בחד חוורא דעינא טבא כו׳.**

وهذا هو معنى أنوار 370 أو 150 التي يتلقّاها ز״**א** من أريخ أنبين، أي الفيض الآتي من الأعلى، إلخ؛ وهو مستوى العين البيضاء، كما جاء في إدرا ربّا (الورقة 129ب والورقة 136ب): «ويُغسلان ببياض واحد من العين الطيبة»، إلخ.

והנה הראיה היא בחי׳ חיצוניות משא״כ שארי כחות כמו כח החכמה או המדות כו׳

والآن، فإن البصر هو مستوى البعد الظاهري (chitzoniyus ,**חיצוניות**)، بخلاف سائر القوى، مثل قوة الحكمة (**חכמה**, Chochmah) أو الصفات الوجدانية (middos ,**מדות**)، إلخ.

והענין כי להיות מסתכל במצחא דא״א ולקבל אח״כ גילוי האור משם א״א לקבל רק ע״י ראיה שהיא מבחוץ שאינה נכנסת לפנים.

والسبب هو أن [الوجه المصغّر (**ז״א / זעיר אנפין**, Z'eir Anpin)]، إذ يتطلع إلى جبهة **אריך אנפין** (Arich Anpin [الوجه الطويل])، ويتلقى بعد ذلك انكشاف النور من هناك، لا يمكنه تلقي [إياه] إلا عن طريق الرؤية، وهي تكون من الخارج ولا تدخل إلى الداخل.

16 **ולבן שינים הנה השינים מבררים כו׳. והוא בחי׳ עבור בבטן אימא כמשל מדות שבשכל לראות בעין השכל מהות המדות ולדקדק ולפשפש בהן אם יש בהן תערובת כו׳. וזהו בבטן אימא כו׳.**

«وبياض الأسنان»: ها إنّ الأسنان تُنقّي، إلخ. وهذا هو مستوى الحمل (**עבור**, ibbur) في رحم الأم (**אימא**, Imma)، أي الفهم (**בינה**, Binah)، على نحو المثل للصفات الوجدانية (**מדות**, middos) الكامنة في العقل: أن يرى المرء بعين العقل ماهية الصفات الوجدانية، وأن يدقّق فيها ويمحّصها [ليرى] هل فيها أيّ اختلاط، إلخ. وهذا هو «في رحم **אימא**»، إلخ.

17 **ולמעלה בז״א תלת כלילן גו תלת כו׳ ומה שנתברר נעשה אצי׳ ואלקות והפסולת נדחה לחוץ כו׳ וכן עד רום המעלות כו׳**

وفي الأعلى، في الوجه المصغّر (**ז"א / זעיר אנפין**, Z'eir Anpin)، [توجد] حالة «ثلاثة مندرجة في ثلاثة»، إلخ؛ وما جرى تنقيته يصير عالم الانبثاق (**אצילות**, Atzilus) والألوهية، وتُدفَع الفضلات إلى الخارج، إلخ. وهكذا حتى أرفع المراتب، إلخ.

ואח״כ נעשה הגדלה בחלב שלאחר הלידה והגדלה זו שנמשך אור וחיות שיהיו המדות מאירים וברורים כו׳.

وبعد ذلك يحدث النموّ بواسطة اللبن الذي يأتي بعد الولادة؛ وهذا النموّ هو إنزال النور وقوة الحياة (**חיות**, chayus)، لكي تكون الصفات الوجدانية (**מדות**, middos) مضيئة وواضحة، إلخ.

18 **וזהו ולבן שינים שהשינים עצמם נעשים לבנים מכח החלב שבשעת הבירור עדיין אינם לבנים מאחר שעוסק לראות ולפשפש כו'.**

وهذا [معنى] «وأسنان بيض»: إن الأسنان نفسها تبيض بفضل اللبن؛ إذ إنها عند التصفية لم تبيض بعد، لانشغال المرء بالنظر والتفحّص، إلخ.

והוא בחינת קטנות משא״כ לבן שינים שנעשו לבנים ומאירים כו'. שיש בירור אחר בירור כו'

وهذا هو مستوى الصِّغَر (katnus ,**קטנות**)، بخلاف «أسنان بيض»، [إذ تكون الأسنان] قد ابيضّت وأشرقت، إلخ؛ فهناك تصفية بعد تصفية، إلخ.

והכל הוא ע״י פותח את ידיך הוא בחי' י״ג ת״ד [תיקוני דיקנא] **שהם יודי״ן ווי״ן שערות וגומות שאבא יונק ממזל הח' נוצר אותיות רצון כו'**

وكل ذلك يكون من خلال «تفتح يدك» (يدك، yadecha ,**ידך**): وهذا هو مستوى الزخارف الثلاث عشرة (tikkunim ,**תיקונים**) للحية، وهي اليودات (yuds ,**יודי״ן**) والفافات (vavs ,**ווי״ן**)، والشعيرات والجُريبات؛ فإن الأب (Abba ,**אבא**)، أي الحكمة (Chochmah ,**חכמה**)، يستمدّ غذاءه من قناة الفيض (mazal ,**מזל**) الثامنة، نوتسير (notzer ,**נוצר**)، [التي] حروفها [هي حروف] الإرادة (ratzon ,**רצון**)، إلخ.

ועי״ז נעשה רצון גם לכל חי כו' והוא ע״י התו' [התורה] **אבא שממשיך אור אבא על נפשו ואבא יונק ממזל הח' כנ״ל ומתגלה בתוכה רצון שלמעלה מעלה כו'**

ومن خلال ذلك تتحقق الإرادة أيضا «لكل حيّ»، إلخ. وهذا يكون من خلال التوراة، **אבא**، إذ يُنزِل المرء نور **אבא** إلى نفسه؛ ويستمدّ **אבא** غذاءه من قناة الفيض الثامنة، كما ذُكر أعلاه، فتنكشف فيها [في النفس] إرادة تعلو علوًّا بعيدًا، إلخ.

ומשל יודי״ן ווי״ן כי היו״ד הוא צמצום האור בעור הפנים המכסה ואינו יוצא אלא דרך גומא. והוא״ו הוא המשכת השערות כו' וד״ל [ודי למבין]**:**

ومثال اليودات والفافات: اليود (yud ,**יו״ד**) هو انكماش (tzimtzum ,**צמצום**) النور في جلد الوجه الذي يستره، فلا يخرج إلا من خلال جُريبة؛ والفاف (vav ,**וא״ו**) هو امتداد الشعيرات، إلخ. وهذا كافٍ لمن يفهم.

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية

حول هذه الطبعة

.the English translationو This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot’s notes: CC BY-NC 4.0

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication /Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

الترجمة العربية والشروح: أُعدّت لموقع LikuteiTorah.com بمساعدة الذكاء الاصطناعي (openai/gpt-6-luna-pro:batch)، وقورنت بالنص العبري وبموقع سفاريا؛ ولم يراجعها محرر بشري بعد. يرجى التحقق من كل ما هو مهم بالرجوع إلى النص العبري.

طلب الريبي أن تُدرَس مَاماريم باراشا الأسبوع، «الباراشا الحسيدية»، خلال ذلك الأسبوع، موزعة على أيامه السبعة (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). لماذا ندرسها، وما بركات الريبي: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

مشروع مجاني غير تجاري؛ لا يُباع هنا شيء. والمشروع غير تابع لكيهوت أو سفاريا أو مكتبة لوبافيتش. © likuteitorah.com

من likuteitorah.com/ar/torah-ohr/vayechi/5/

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق